

EEN NIEUW MFC VOOR ROTTEVALLE: WAAR EEN KLEIN DORP GROOT IN KAN ZIJN

Vóór het dorp en dóór het dorp. Daar draaide het om bij het nieuwe MFC in Rottevalle. Bij de bouw wordt - op verzoek van het dorp - consequent gewerkt vanuit de Cradle-to-Cradle-visie. Jorritsma Bouw nam de uitdaging aan om samen het dorp dit project te verwezenlijken. BCN Groep begeleidt de totstandkoming van dit project en werkte met het dorp de visie uit die ten grondslag ligt aan dit bijzondere bouwproject.

 'Zoveel mogelijk lokale partijen betrekken'

- Theo van der Molen

Uiteindelijk wil je ernaartoe dat afval niet bestaat

- Sieger Visser

Het balletje ging rollen toen zo'n vijf jaar geleden het uitgewoonde dorpshuis vervangen moest worden. Het Dorpshuis en Dorpsbelang gingen samen om tafel. Deze club werkte het ambitieuze plan uit om het eerste cradle-to-cradle (C2C) dorpshuis van Nederland te realiseren. Met dat plan klopten ze aan bij de gemeente. Hier was men onder de indruk, maar... men wilde wel graag scholen en kinderopvang ook in dit gebouw onderbrengen. De plannen moesten worden aangepast.

Gezamenlijke visie

Aeijolt Keuning (BCN Groep) is als procesmanager bij het project betrokken. 'Er is een stuurgroep ingericht waarin het dorp, gemeente, scholen en kinderopvang een plek hadden. Gezamenlijk hebben we een visie opgesteld die is gebaseerd op de C2C-filosofie.' Deze wordt ook doorgevoerd in de inkoop van materialen en zelfs in het lespakket van de (inmiddels gefuseerde) school. 'C2C is gebaseerd op een biologische en een technologische cyclus', legt Sieger Visser, vertegenwoordiger van het Dorpshuis, uit. 'Aan de biologische kant kun je bijvoorbeeld hout hergebruiken, of het teruggeven aan de natuur. Aan de technologische kant kun je bijvoorbeeld aluminium raamkozijnen omsmelten voor hergebruik. Uiteindelijk wil je ernaartoe dat afval niet bestaat.' Deze filosofie moest nog wel aan de inwoners van het dorp worden uitgelegd. Visser: 'We nodigden de mensen uit en informeerden hen. We hebben workshops en excursies georganiseerd voor belangstellenden, ook met specialisten.'

Gemeente op afstand

Het project ademt aan alle kanten een fijne sfeer. Keuning: 'De positieve uitstraling rondom dit project creëert een soort sneeuwbal effect.' Visser is vol lof over de rol op afstand die de gemeente Smallingerland innam. Voor partijen was veel ruimte om invulling te geven aan de plannen. De gemeente financierde een deel en er kwam subsidie van Provincie Fryslân en van Stichting Doen. Het budget kwam rond door de inzet van het dorp. Visser: 'We hebben een zelfwerkzaamheidsteam, het Z-team, opgericht, dat kleine bouwwerkzaamheden uitvoert waardoor we kosten kunnen snijden.'

Veertig vrijwilligers

Jorritsma Bouw is via een EMVI-aanbesteding betrokken geraakt bij de bouw. Projectleider Theo van der Molen: 'Met onze inschrijving gaven wij aan dat we zoveel mogelijk lokale partijen wilden betrekken. We gingen in op herbruikbare of recyclebare materialen. Op de bouwplaats zorgen we voor zorgvuldige afvalscheiding en onze keet heeft zonnepanelen.' Keuning legt uit: 'We hebben het traject heel goed voorbereid, techniek én kwaliteit zijn goed omschreven. Maar we hebben gezegd: we willen graag dat het dorp dit zelf doet.' Dat komt er in de praktijk op neer dat er van de ca. 1350 inwoners zo'n veertig vrijwilligers actief betrokken zijn; zij vormen commissies op gebied van geluid, licht, interieur, terrein en zelfwerkzaamheid. Zes mensen volgden een VCA-cursus. Het zijn 'jong-gepensioneerde vrijwilligers met verstand van zaken', zoals Visser het team omschrijft. Het Z-team bouwt het podium, maakt zolders en pantry's en neemt de buiteninrichting voor zijn rekening. Jorritsma Bouw heeft de eindverantwoordelijkheid. Omdat een van de vrijwilligers met een VCA-VOL certificaat als leidinggevende mag optreden, kon een deel van het werk tijdens de bouwvak plaatsvinden. 'Zodat we de aannemer niet voor de voeten liepen', aldus Visser. 'Het gaat vice versa, want de aannemer faciliteert ons geweldig.'

C2C vs. BREEAM

In de aanvangsfase was het de bedoeling om het project - naast C2C - als BREEAM-project op te zetten. Dat bleek geen haalbare kaart. Keuning: 'C2C en BREEAM staan soms haaks op elkaar. Volgens BREEAM zou er dan in dit dorp elke vijf minuten een bus of taxi moeten rijden, zo'n credit kun je dus niet halen.' Uiteindelijk volgde het bouwteam wel zoveel mogelijk de methodiek, en kon een soort BREEAM-precertificering worden verkregen. Soms kwam het ook gewoon aan op 'je boerenverstand' gebruiken. Keuning: 'Als je C2C wilt ontwerpen, moet je soms gecertificeerde producten van heel ver laten komen, terwijl er dichtbij ondernemers zijn die goede producten maken, die echter geen labeltje hebben. Soms hebben we bewust gekozen voor de lokale werkgelegenheid.'

Materiaal

In de constructie - staal en houtskeletbouw - is het C2C-idee ver doorgevoerd. Onix architecten ontwierp het gebouw zó, dat het helemaal uit elkaar kan. Zo kunnen vloerdelen en bergingen weer worden hergebruikt. Vonk noemt nog een paar aspecten: 'Op het sedumdak komen zonnepanelen en het hemelwater loopt weer terug in de natuur. Het metselwerk bestaat uit holle DuecoRock-stenen, die een hogere isolatiewaarde hebben dan gewone stenen. Dat past goed bij de C2C-gedachte.' Oude materialen van het dorps huis zijn hergebruikt, bijvoorbeeld de staalconstructie en de stoeptegels. Visser vertelt dat de materialen her en der in het dorp zijn opgeslagen: 'Bij een boer of in een garage, de bereidwilligheid was groot.' Ook het verenigingsleven kan doorgaan: zo oefent het muziekkorps in de schuur van een gepensioneerde veehandelaar.

Keuning concludeert: 'Het is een leerzaam project geweest. De positieve flow die je met z'n allen hebt: de bereidheid om te gaan voor een gezamenlijke visie, om het individuele belang ondergeschikt te stellen aan het gezamenlijk belang.'

 'De bereidheid om te gaan voor een gezamenlijke visie'

- Aejolt Keuning

Zorg

Er bestond in het dorp enige zorg over kwetsbare monumentale panden in de buurt van de bouwplaats en over de aanvoer van materiaal. Aize Vonk, uitvoerder bij Jorritsma Bouw: 'We konden die onrust wegnemen door de aanvoer zo weinig mogelijk tijdens breng- en haaltijden van de naburige school te laten plaatsvinden. En we hebben tijdens het heien zorgvuldig de trillingen laten meten, onder andere in het oude kerkje. Er zijn gelukkig geen scheuren in opgetreden.'

 'Tijdens het heien zorgvuldig de trillingen laten meten'

- Aize Vonk

MFC ROTTEVALLE, ROTTEVALLE

Opdrachtgever

: Gemeente Smallingerland, Drachten

BOUWTEAMLEDEN

Architect

: Onix NL, Groningen

Directievoering

: BCN-Groep, Drachten

Constructeur

: Ingenieursbureau Jansen Wesselink, Drachten

Aannemer

: Jorritsma Bouw, Bolsward

ONDERAANNEMERS & LEVERANCIERS

Steigerwerk

: Sijperda Verhuur, Sneek

Levering van prefab beton

: NPB-Buitenpost, Buitenpost

Uitbloeiingsarme doorstrijkmortel

: Remix Droge Mortel, Borger

.....

Fotografie: Henri Vos

Artimpresie: Onix NL

Tekst: Vera Bosma